

Onderaan de filatelistische ladder – 12

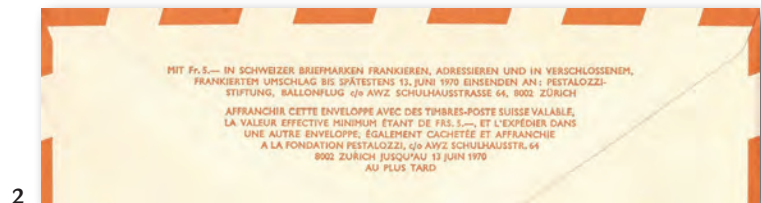
Gebakken lucht?

Gekocht voor € 1 op de Postex van 2017 (1). Gebakken lucht? Voor wie wel eens een moderne luchtballon in Nederland van dichtbij heeft bekeken of er zelfs mee heeft gevaren - en de loeiende brander bezig heeft gezien - is de associatie met gebakken lucht niet zo vreemd. In het hier getoonde geval gaat het echter om een met waterstofgas gevulde ballon en dat moet ook wel, want alleen hiermee krijg je voldoende stijgvormogen om hoger dan de Alpen te kunnen komen. Maar post die met dit transportmiddel is vervoerd, dekt in het algemeen geen enkele postale behoefte, is dus (overigens vaak creatief) maakwerk en qua thematische bruikbaarheid daardoor toch echt niet meer dan gebakken lucht? We laten de 'serieuze' ballonpost, zoals de ooit met een luchtballon uit een belegerde stad (Parijs, 1870) over de vijandelijke linies heen verzonden correspondentie hier uiteraard buiten beschouwing.

Zo te zien is er op de getoonde brief sprake van een heftige overfrankering, aangezien het normale briefporto in de jaren '70 slechts 40 Rappen bedroeg, maar laten we eens kijken naar de aanwijzing op de achterkant (2: Frankeren met Fr. 5, adresseren, in gesloten enveloppe opsturen naar de Pestalozzi Stichting in Zürich).

Wat gebeurde er verder met deze brief? Na de landing van de ballon werd de meegenomen post door de volgkaraavaan afgegeven bij het dichtstbijzijnde Zwitserse postkantoor. In 1970 landde de ballon in Italië en kwam de post terecht in de grensplaats Chiasso, waar men het (logische) transitostempel plaatste. De brieven werden pas na enkele dagen verstuurd naar de inzender/afzenders (vlucht op 19 juli, vertrekstempel 24 juli). Het ging om duizenden handmatig te stempelen exemplaren en eerst moest nog een stempeltje met de vluchtgegevens worden aangemaakt. In het geval van deze brief legde de ballon maar liefst 313 km af en landde iets ten noorden van Venetië.

Waarschijnlijk werd de overfrankering volgens afspraak met de Zwitserse postertijen uitgekeerd aan de Pestalozzi Stichting, maar hoe dat precies in zijn werk ging, heb ik niet boven water kunnen krijgen, ondanks een verzoek om informatie aan de Pestalozzi Stichting in Zürich. Als mijn vermoeden waar is (en men dit in een filatelistische toelichting adequaat kan aangeven) zou men

eigenlijk kunnen spreken van een 'postaal privilege' en is de brief mijns inziens thematisch bruikbaar in een wedstrijdcollectie.

Van deze ballonpost bestaan ook aangetekende brieven, meestal uit plaatsen binnen Zwitserland (afhankelijk van de richting en de sterkte van de wind) (3).

□